

**Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně
a já v něm.**

20. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Jan 6,51-59)

Ježíš řekl zástupům: „Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky a chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.“ Židé se mezi sebou přeli a říkali: „Jak nám tento člověk může dát jíst svoje tělo?“ Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám: Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v poslední den. Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne. To je ten chléb, který sestoupil z nebe; ne takový, jaký jedli otcové, a umřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Obrat „já jsem chléb“ je rozšířen přívlastkem „ten živý“, který podtrhuje „plnost života“. Jedná se o chléb živý a životodárný. U tohoto úseku je sporné, zda náleží k vlastní eucharistické řeči, či nikoli. Mluví se stále „obrazně“ o chlebu Ježíšova sebedarování na kříži, nebo už o svátosti eucharistie? Zřejmě se jedná o přechodný úsek, který zakončuje obraznou řeč o chlebu života a zároveň uvádí řeč eucharistickou.

Jak nám tento člověk může dát jíst svoje tělo? Toto reptání je opět srozumitelnější na základě „prototypové“ události na poušti: po obdržení many Izraelité reptali proti Mojžíšovi (Ex 17,2; Nm 20,3) a proti Hospodinu (Nm 20,13). Reptání podtrhuje nesrozumitelnost Ježíšových slov a prozrazuje postoj nevíry.

Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Učení o eucharistických darech se předává ve dvou stupních: první tvrdí, že Ježíšovo tělo a krev dávají život a umožňují trvalé spojení s Ježíšem, nositelem a zprostředkovatelem božského života, aby se pak opět potvrdilo, že "toto" je ten pravý chléb, který přichází z nebe.

Překvapivé se může zdát, že Ježíš neoslabuje ani nebere zpátky svůj předchozí výrok, který vyvolává u židů rozpaky, naopak jej vyostřuje: když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Přímo revolučně zní věta „jíst tělo a pít krev“: to bylo ve Starém zákoně přísně zakázáno (Gn 9,4; Lv 3,17; Dt 12,23)!

Eucharistické dary odkazují na skutečnost vtělení, ale zároveň na krvavou smrt kříže. Oživující dar vtěleného Slova se nám tedy zprostředkovává skrze

sebedarování (smrt) na kříži. Tato smrt je tak (paradoxně!) nepomíjejícím a nevysychajícím pramenem spásy.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v poslední den. Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj. Text neříká, že eucharistie je „pokrmem nesmrtnosti“ (Ignác Antiochijský), protože pojem „nesmrtnost“ byl spíš spojován s nesmrtností duše. Jan navazuje na židovské myšlení, pro které je příznačný pohled na člověka jako na celek: proto se hovoří o vzkříšení těla jako o dovršení života. Ježíšovo tělo a krev jsou skutečně tím, čím mají být pokrm a nápoj: nasytí hlad a ukojí žízeň po Božím životě.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Zde se objevuje „nový“ účinek eucharistie: spojení s Ježíšem, přebývání v něm. Eucharistie tedy dává dar života tím, že spojuje se samotným Dárcem života, dokonce vtahuje do samotného „koloběhu“ života mezi Otcem a Synem. Svátostné spojení je tak skutečným osobním spojením s Ježíšem. Vzájemné přebývání („zůstává ve mně a já v něm“) nemá analogii v lidském životě. Jedná se o formulaci „vzájemného sjednocení“, která je ve své jednoduchosti a obsažnosti geniální. Janovskou formulaci „ve mně a já v něm“ najdeme také tam, kde se mluví o jednotě Otce a Syna, o plodném sjednocení učedníka s Ježíšem a o společenství učedníka s Otcem a Synem.

Jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne. Života je možné dojít jen skrze společenství se Synem, a to vírou a přijetím eucharistie. Větu „i ten žije ze mě“ osvětlíme pomocí Jan 5,26: Otec je ten živý, protože On je principem života. Skrze něj žije Syn – a ten předává tentýž život všem těm, kdo ho přijímají v eucharistii. Spojka „jako“ (jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce) není jen srovnávací, ale také příčinná (protože): jako a protože mne poslal živý Otec a já žiji z Otce.

SHRNUTÍ

Když se uzná realita vtěleného Slova, které přijímá i smrt na kříži, pak se pochopí "tvrdá eucharistická řeč" (6,52.60). Tento realismus vtělení se objevuje i v daru eucharistie, jak nám to podtrhují použitá slova "tělo", "krev". Každý z těchto dvou pojmů označuje člověka celého, ale pokaždé s jiným důrazem: zatímco "tělo" označuje člověka v jeho slabosti a pomíjivosti, "krev" (jakožto "sídlo života") představuje člověka jako živou bytost.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Ježíš chce do nás vstoupit tak, jako když něco jíme nebo pijeme. Když se dobře a kvalitně najíme, máme pak sílu jít do školy, učit se, sportovat nebo jít na výlet. Podobně když přijmeme Ježíše do svého srdce, máme sílu někomu pomáhat, vyslechnout někoho smutného, udělat radost svým rodičům...

Starší:

Tělo a krev v biblickém jazyce označuje souhrn života. Ježíš na kříži pro nás ztrácí všechno: tělo i krev... Když něco hmotného někomu dám, nemám to. Právě tak Ježíš na kříži ztratil tělo a krev. Víme ale, že v duchovní rovině se dar násobí! To, co z lásky dáme, se rozmnoží pro nás i pro ostatní – tak se také Ježíšův dar těla a krve stal eucharistií pro všechny. A nakonec se takový dar promítne i do věčnosti – a tam se už ztratit nemůže... Vzpomeňme na to, když při mši svaté přistupujeme k přijímání!

Zkusme si

Mladší / Starší:

Ježíš je skutečně „živý“, oživující chléb. Minulý týden jsme zkoušeli vyrábět chleba nekvašený, ale běžný chléb, který pravidelně jíme, je „živý“ ještě v jiném smyslu. Víte, co je to kvásek a k čemu se používá? Zkuste ho vyrobit (<https://www.toprecepty.cz/recept/21071-chlebovy-kvasek-zaklad-pro-chleba/>), do konce týdne se o něj starat a potom z něj připravit chléb pro vaše nejbližší.

A doplňující úkol: o kvasu Ježíš vyprávěl i podobenství. Dokážete ho v evangeliu najít?